

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. I. Status quæstionis, & ratio dubitandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

SECTIO V.

An sola non certitudo malitiæ, aut legis vetantis satis sit ad conscientie securitatem, & certitudinem honestatis actus?

§. I.

Status questionis, & ratio dubitandi.

SUMMARIUM.

Queritur, an pura non certitudo malitiæ satis sit, ut quis sit certus de non peccato formali? n. 208.

Caramuel sentit securitatem oriri à solâ non certitudine opinionis oppositæ, n. 209.

Exponitur ejus sententia, ejusque ratio, n. 210.

Possessio libertatis est juxta me titulus sufficiens deponendi conscientiam speculative, & præcticè dubiam, n. 211.

L Atè docui d. 18. sect. 4. quòd ut sine peccato formali, aut cum formali honestate operemur necessarium sit aliquod judicium certum, seu moralis saltem certitudo de non peccato formali, aut de formali honestate actus; hanc porro certitudinē inesse cuique opinioni certò probabili præcticè docui d. 18. sect. 8. adeo ut quælibet opinio certò probabilis præcticè sit per se ipsam formaliter, & intransitivè regula proxima, & immediata operationis. Tandem disp. præsentis docui, quomodo strnte conscientia speculative, aut præcticè dubia haberi possit certitudo de non peccato, aut de honestate formali operationis per nova superaddita principia. Modò discutiendum, an ipsa pura non certitudo malitiæ, aut legis vetantis actionem satis sit, ut quis sit certus de non peccato formali, aut de honestate actus; adeo ut per hoc præcisè, quòd malitia, aut lex vetans non sit certa, certus sim me operando non peccare?

Caramuel sapissimè in suis quatuor Theologicæ Mor. Fund. libris, sed præcipuè lib. 4. in Dialysi de Non-Certitudine, latissimè probat neque certitudinem, neque probabilitatem, neque equalem, aut minorem probabilitatem esse rationem formalem securitatis conscientie; adeo ut totam rationem formalem securitatis conscientie oriri dicat à solâ non certitudine opinionis oppositæ, ita ut eo ipso quòd opinio opposita non sit mihi certa, eo ipso mea sit mihi satis, ut tuto operer; & ex eo præcisè quia actio A, non est mihi certò vetita, sit mihi licita, ut discurret n. 336.

Probat; quia ratio formalis est, quâ posita datur effectus formalis, & quâ sublata aufer-

N. 207.

N. 203.

N. 209.

N. 210.

aufertur: sed sine certitudine veritatis proprie sententiae A, immo sine probabilioritate, aut probabilitate veritatis proprie sententiae A, datur securitas conscientiae: ergo nec certitudo, nec probabilioritas, nec probabilitas veritatis sententiae A, est ratio formalis, quae reddit conscientiam securam operando juxta sententiam A. Minorem probat; quia securitas conscientiae dari potest praesente sola probabilioritate, aut probabilitate veritatis sententiae A: ergo certitudo veritatis sententiae A, non est ratio formalis assecurans conscientiam. Similiter eadem securitas conscientiae haberi potest sola praesente certitudine veritatis sententiae A: ergo nec probabilioritas, nec probabilitas veritatis sententiae A, est ratio formalis assecurans conscientiam. Cum ergo securitas conscientiae haberi possit tum absente certitudine, & sola praesente probabilioritate, aut probabilitate veritatis sententiae A; tum praesente certitudine, & absente omni probabilioritate, & probabilitate veritatis sententiae A; tum praesente sola probabilitate, & absente omni probabilioritate, aut certitudine veritatis sententiae A, restat, ait n. 338. quod securitas oriatur, & sit formaliter ipsa non certitudo opinionis B, oppositae; ita ut ratio formalis, cur actio A, licet, sit, quia non est certum; quod sit illicita in se, vel sit verita ab aliqua lege. Haec est summa rationum, quibus Illust. Caram. ductus fuit ad ita operandum.

N. 211. Hoc ipsum confirmari potest ex doctrina, quam nos saepius tradidimus, nempe quod libertatis possessio sit titulus sufficiens deponendi conscientiam non tantum speculative dubiam de existentia legis, aut honestate objecti, quatenus lex, quae certo non constat, nec certo obligat; sed etiam conscientiam practice dubiam de honestate operationis, quatenus inhonestas, quae certo non constat, nec certo obligat ad sui omissionem. Ut enim quia liberi nascimur, possessio libertatis est titulus sufficiens ad deponendam conscientiam de existentia legis, aut de honestate operationis, speculative dubiam; ita eadem libertatis possessio erit titulus sufficiens pro deponenda conscientia practice dubia de malitia operationis: etenim jus certum libertatisvinci non potest a lege dubia, aut a malitia dubia; & in pari causa, si extrema quoad reliqua sint aequalia, melior est conditio possidentis: ergo sicut quoties honestas, & inhonestas objecti est dubia, melior est conditio hominis possidentis libertatem; ita quoties honestas, & inhonestas operationis erit dubia,

melior quoque erit conditio hominis possidentis libertatem; ut legi potest in eodem Caram. rom. 4. Theol. Mor. Fund. in Epist. De possessionis regula a pag. 341. uberrime, ubi ad plurimos singulares casus delendum, nempe temporis, irregularitatis, legis, homicidii, voti, legitimatis, excommunicationis, & similia; de quibus potest sepe aliquod dubium oriri.

Cum ergo tota nostra doctrina de possessione libertatis, & nostrum principium, quod nulla lex obliget certo, nisi sit certa, videantur prorsus coincidere cum doctrina Caramuelis, quod sola non certitudo legis, aut malitiae objecti sit securitas conscientiae regula; quid enim est dicere, lex nisi sit certa, non obligat, quam dicere, non certitudo legis non obligat? eo ipso vel nobis renuntiandum erit nostrae doctrinae, si Caramuelis sententiam rejicimus; vel si nostrae doctrinae non renuntiamus, neque a nobis rejici poterit doctrina Caramuelis.

§. II.

Mea mens.

SUMMARIUM.

Dico, quod ne quis formaliter peccet, non satis est sola non certitudo de malitia actus, & objecti, n. 213.

Quia necessarium iudicium aliquod certum, n. 214.

Quia pura non certitudo non est iudicium certum de non peccato, ibid.

Caramuel aequivoce loquitur, n. 215, 216.

Sicut per hoc quod unum extremum sit probabile non fit, ut oppositum sit etiam tale, ita per hoc quod unum non sit mihi certum, non tamen aliud est mihi certum, n. 217.

Et quia repugnat, ut quis prudenter operetur sine motivo prudenti, n. 218.

Pura non certitudo non est motivum prudenti, ibid.

Quia quis simul erit certus de peccato formali, & de non peccato formali, n. 219, 220.

Quia neutra opinio potest esse mihi probabilis, atque adeo utraque licita, & tunc de utraque habeo certitudinem, n. 221.

Quia potest tradi ratio assecurans conscientiam praescindendo a non certitudine oppositi, n. 222.

Quia operans ex tenui probabilitate operatur ex non certitudine, & tamen peccat ex Inno. n. 223.

Quia necessarium saltem iudicium certum de probabilitate opinionis, n. 224.

Non certitudo opinionis B. non est probabilitas opinio-